Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 551
van **ANKE VAN DERMEERSCH**
datum: 7 februari 2019

---

aan **BEN WEYTS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

De Lijn - Richtlijnen inzake biddende moslimchauffeurs

Op dinsdag 5 februari 2019 rond de middag onderbrak een chauffeur van De Lijn op buslijn 30 plots de rit tussen Borgerhout en Berchem. Hoewel er nog betalende passagiers op de bus zaten, die rekenen op een correcte en stipte dienstverlening, werd de dienst een kwartier onderbroken. De wachtende passagiers aan boord stelden vast dat de moslimchauffeur knielend achter in de bus tussen de zitbanken in de wandelgang uitgebreid begon te bidden.

Uit navraag bij de chauffeurs van De Lijn blijkt dat het hier niet ging om een alleenstaand geval. Ook tijdens de pauzemomenten wordt gebeden door moslimchauffeurs en bovendien zijn er voorvallen bekend op de Franklin Rooseveltplaats in Antwerpen, waarbij door deze gebeden/riten de dienstregeling bij verscheidene chauffeurs fout liep.

1. Is de minister op de hoogte van dit en eventueel andere gelijkaardige voorvallen?
2. Hoeveel voorvallen deden zich aldus voor tijdens de afgelopen vijf jaar? Graag een overzicht per jaar en per provincie.
3. Graag een overzicht voor de afgelopen vijf jaar van de aard van de incidenten met chauffeurs van De Lijn omwille van hun religie.
4. Hoeveel voorvallen deden zich de afgelopen vijf jaar voor in de stad Antwerpen?
5. Hoe staat de minister tegenover de onderbreking van de dienstverlening van De Lijn door zulk(e) voorval(len)?
6. Hoe gaat De Lijn om met deze verstoring van de dienstverlening door moslimchauffeurs?
7. Welke richtlijnen krijgen chauffeurs? Is er een specifiek diversiteitsbeleid? Welke richtlijnen zijn er specifiek aangaande de bidtijden en -plaatsen voor moslimchauffeurs?
8. Hebben de betalende passagiers recht op een compensatie/vergoeding omwille van de onderbreking van de dienstverlening? Zal dit verhaald worden op chauffeurs die de dienstverlening onderbreken om religieuze en andere riten uit te voeren?
9. Welke beleidsmaatregelen neemt/nam de minister om te zorgen dat betalende passagiers van De Lijn de dienstverlening krijgen die hen toekomt en niet onvrijwillig getuige moeten zijn van gebeden en riten?

BEN WEYTS
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

ANTWOORD
op vraag nr. 551 van 7 februari 2019
van **ANKE VAN DERMEERSCH**

---

1. De Lijn heeft toegelicht dat uit de gps-gegevens van de bus blijkt dat de rit niet werd onderbroken, maar tijdens het gebed stilstond aan de eindhalte. Daarnaast duurde de stilstand 10 minuten, geen kwartier. In deze tijdspanne heeft de chauffeur gebeden. De chauffeur heeft zijn volgende rit op tijd aangevat en wou naar verluidt gewoonweg passagiers niet in de kou laten staan.

2. Er is ons geen ander gelijkaardig voorval bekend.

3. Er is ons geen ander gelijkaardig voorval bekend.

4. Er is ons geen ander gelijkaardig voorval bekend.

5. Er was bij dit voorval geen onderbreking van de dienstverlening.

6. Er was geen verstoring van de dienstregeling in dit geval. Andere verstoringen om deze reden zijn niet gekend.

7. Er is een specifiek Diversiteitsbeleid bij De Lijn. In de beleidsregels lezen we:
"*Daarnaast vragen we aan medewerkers die in contact staan met reizigers, als zij wensen te bidden net voor- of na aanvang van een dienst of tijdens hun pauze, om dit op een discrete en voor de reiziger niet zichtbare manier te doen.*"

   In 2008 werden interne afspraken uitgeschreven in 'Verduidelijking beleidsrichtlijn: Bidden op de werkplek'.

   Het bidden tijdens de dienstuitvoering en op voertuigen is **niet toegelaten**.

   Dit betekent onder andere:
   - stoppen met bus of tram om te bidden tijdens de uitvoering van een rit is niet toegelaten.
   - bidden op een voertuig of aan een eindhalte (waar zichtbaar voor klanten) is niet toegelaten.
   - (reserve)chauffeur mag gebed niet aanwenden als reden om dienst niet onmiddellijk aan te vatten als dit wordt gevraagd.

   Bidden in de gebouwen en lokalen van De Lijn is **toegelaten**, mits dit op een discrete en niet-storende manier gebeurt.
   Hierbij wordt gerekend op wederzijdse verstandhouding en begrip voor collega's die willen bidden en collega's die andere activiteiten wensen te doen (eten, lezen, …). De Lijn heeft echter niet de intentie specifieke lokalen ter beschikking te stellen voor het bidden. Materieel is dit trouwens niet mogelijk.

   Dit betekent onder andere:
   - bij het bidden mogen geen toegangen tot lokalen, kasten, technische ruimtes,… belemmerd worden. Bidden mag alleen om degelijke 'objectiveerbare' redenen worden verboden ("Dat stoort mij gewoon" is geen objectiveerbare reden).

- een collega die aan het bidden is, mag andere collega's niet opleggen om hun activiteiten (bijvoorbeeld eten of praten) te staken.

Tot slot wordt bidden als een vrije keuze beschouwd voor elke werknemer. Collega's horen elkaar dus niet onder druk te zetten om al dan niet over te gaan tot een moment van gebed.

Een medewerker die deze (of andere) beleidsrichtlijnen niet naleeft, zal hierop gepast aangesproken/gesanctioneerd worden. Herhaalde inbreuken tegen de beleidsrichtlijnen kunnen aanleiding geven tot ontslag.

8. Daar er geen sprake was van een onderbreking is dit niet aan de orde.

9. De dienstverlening van De Lijn aan haar klanten moet neutraal zijn en als neutraal ervaren worden. Het Diversiteitsbeleid van De Lijn is daarop gebaseerd. Een medewerker die niet bijdraagt tot die neutraliteit, zal hierop aangesproken worden, in eerste instantie via een coachend en sturend gesprek. Wanneer de betrokkene zich hierin niet kan herkennen, zal eerst in dialoog en anders unilateraal een gepaste oplossing moeten gevonden worden.